

Nr 656.

Av herr **Hammar m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 220, angående studiehjälperksamheten vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 220 föreslås, att elever vid vissa anstalter för yrkesutbildning med kurslängd av minst 4 månader men ej 2 år, t. ex. folkhögskolor, skola erhålla ett studiebidrag till inackordering å 30 kronor per kursmånad (höjning till 50 kronor möjlig) samt ett stipendium efter behovsprövning å högst 75 kronor per månad. Därtill kommer resebidrag, i stort sett efter samma regler som på »ungdomsskolor».

Propositionen har föreslagit, att studiebidraget till elever vid »ungdomsskolorna», läroverken m. fl. skall utgå med 60 kronor per månad. Reservanter i skolkommissionen samt vissa ungdomsförbund ha yrkat på att samma förmån må komma även yrkesskolornas — folkhögskolornas — elever till del, nämligen ett studiebidrag med 50 kronor eller enligt propositionen beräknad efter nuvarande penningvärde med 60 kronor per kursmånad. Det torde vara svårt att motivera, varför studiebidraget till folkhögskoleelever skulle vara lägre än till elever vid läroverken. Den unge har varit bunden vid hemmet på grund av vissa arbetsuppgifter eller är kanske redan sedan åtskilliga år ute i förvärvslivet. Det blir förvisso icke lätt att bryta sig därur för att genomgå en skola. Som så ofta göra sig här de ekonomiska faktorerna mycket starkt gällande, och deras inflytande minskas icke genom den bidragssökandes högre ålder. Som ytterligare stöd för en höjning av studiebidragen till 60 kronor må anföras att folkhögskolornas vinterkurser tendera att bli allt längre. Redan äger ett icke obetydligt antal folkhögskolor sådana kurser, att det är möjligt för elever att bygga på sin utbildning vid skolan både två och tre år.

Vid en del folkhögskolor förekomma sommarkurser och fortsättningskurser omfattande kortare tid än fyra månader. Enligt propositionen skola elever vid anstalter för yrkesutbildning med en sådan kortare kurslängd efter behovsprövning kunna erhålla ett stipendium å högst 75 kronor per kursmånad. Tillämpas propositionen efter ordalydelsen innebär detta en sänkning av de stipendieförmåner, som hittills kommit folkhögskolorna till del. Att försätta sommar- och fortsättningskursernas elever i ett ogynnsammare läge än vinterkursernas kan icke vara rimligt. Det organiska sammanhang, som finns mellan de olika folkhögskolekurserna — vinterkurser och sommarkurser — gör, att deras elever icke böra uppdelas i olika stipendiekategorier. Det torde heller icke ha varit Kungl. Maj:ts mening, att

så skulle ske, men för att klarhet må vinnas, bör riksdagen tydligt utsäga, att både studiebidrag och stipendier skola utgå till samtliga kurser vid folkhögskolorna oavsett studietidens längd.

Av allt att döma har Kungl. Maj:t vid beräkning av de behovsprövade stipendierna godtagit de synpunkter, som framlagts av studielånenämnden. I nämndens betänkande föreslås, att ett månadsbelopp på 50 kronor bör tillerkännas ogift elev, vars föräldrar genom sin inkomst eller förmögenhet skäligen kunna anses i stånd att hjälpa med pengar, eventuellt med lån. Det är en allmänt omvittnad erfarenhet från folkhögskolor och lantmannaskolor m. fl. att till mogen ålder kommen elev många gånger har svårt att övertyga sina föräldrar om värdet av en fortsatt utbildning. Dessutom är det mycket vanligt att föräldrarna, åtminstone om de äro i avsaknad av kapital, icke tro sig ha möjlighet att hjälpa sina vuxna barn med lån eller kontanta medel. Dessa förhållanden böra enligt vår mening uppmärksammas vid utformningen av bestämmelserna för de behovsprövade stipendierna.

I anslutning till propositionen nr 220 hemställa vi således,

att riksdagen med ändring av vad Kungl. Maj:t föreslagit måtte besluta

att studiebidrag skall utgå till elever vid anstalter för yrkesutbildning — folkhögskolor, lantmannaskolor, lant-hushållsskolor m. fl. — liksom för »ungdomsskolornas» elever med 60 kronor per kursmånad,

att elever vid samtliga kurser vid folkhögskolorna erhålla studiebidrag oavsett kurstidens längd samt

att Kungl. Maj:t ger möjlighet åt den centrala myndighet som skall utdela stipendierna att taga nödig hänsyn till de elever, som ha en från hemmet skild ekonomi.

Stockholm den 29 april 1952.

Olof Hammar.

E. Pettersson
i Ersbacken.

Hj. Åhman.

Wald. Svensson
